EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2016 05 25
SWD(2016) 167 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų

{COM(2016) 285 final}
{SWD(2016) 166 final}

Santrauka

Tarptautinių siuntinių pristatymo poveikio vertinimas.

A. Poreikis imtis veiksmų

Kodėl? Kokia problema sprendžiama?

Aukštos tarptautinio pristatymo kainos e. mažmenininkams ir vartotojams, visų pirma atokiose vietose ir MVĮ, – kliūtis tarpvalstybinei e. prekybai. Aukštas kainas lemia palyginti didelės patekimo į rinką kliūtys, o dėl to gali būti ribojama plataus geografinio masto konkurencijos plėtra, taip pat tai, kad mažus kiekius siunčiantys smulkieji siuntėjai turi mažiau galimybių tartis dėl kainų, taigi kainos būna didesnės, be to, smulkiesiems e. mažmenininkams ir privatiems asmenims siūloma mažiau pristatymo galimybių. Be to, daugelis nacionalinių reguliavimo institucijų turi nedaug įgaliojimų stebėti tarptautinių siuntinių rinkos rezultatus, nes trūksta informacijos, kad būtų galima pastebėti galimą rinkos nepakankamumą ar kitas su reguliavimu susijusias problemas. Mažmenininkams ir vartotojams taip pat trūksta informacijos apie pristatymo galimybių, iš kurių galėtų rinktis, įvairovę. Kadangi valstybėse narėse skirtingai nustatytos universaliųjų paslaugų teikimo prievolės taikymo sritys, vien Pašto paslaugų direktyvos (97/67/EB)[1] nepakanka, kad būtų užtikrintos prieinamos su e. prekyba susijusių paslaugų kainos.

Ko siekiama šia iniciatyva?

Tikslai – pasiekti, kad teisės aktais nustatyta priežiūra būtų veiksmingesnė, didinti skaidrumą, kad būtų lengviau sužinoti apie galimas įvairias tarptautinio pristatymo paslaugas ir kainas, skatinti konkurenciją. Dėl to turėtų mažėti privačių vartotojų ir smulkiųjų e. mažmenininkų, ypač atokiose vietovėse, mokama tarptautinių siuntinių pristatymo kaina. Klausimai dėl tarptautinio pristatymo paslaugų kokybės sprendžiami atskirai.

Kokia papildoma ES lygmens veiksmų nauda?

Kadangi nėra suderinto ES lygmens požiūrio, vien valstybių narių lygmens veiksmais greičiausiai nepavyktų išspręsti minėtų tarptautinio pristatymo problemų. Laikantis skirtingo požiūrio arba skirtingai aiškinant esamą reguliavimo sistemą (visų pirma Pašto paslaugų direktyvą), valstybėse narėse veikiantiems pristatymo paslaugų teikėjams nebeužtikrinamos vienodos sąlygos, o MVĮ ir piliečiams, norintiems naudotis bendrąja (skaitmenine) rinka, nebeužtikrinama vienodo lygio apsauga. Pavienės valstybės narės negali veiksmingai pašalinti vidaus rinkos kliūčių, nes Europos pristatymo tinklai priklauso ne vienai jurisdikcijai.

B. Sprendimai

Kokios su teisės aktų leidimu susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar yra tinkamiausia galimybė? Kodėl?

Nagrinėtos įvairios kainų skaidrumo ir reguliavimo įgaliojimų galimybės. Pasirinktos šios galimybės:
1) didesnis skaidrumas įvairių tarptautinio pristatymo paslaugų teikėjų tam tikrų produktų kainas skelbiant specialioje Komisijos svetainės EUROPA dalyje ir reikalaujant, kad nacionalinės reguliavimo institucijos vertintų tų kainų prieinamumą.
2) Gerinti teisės aktais nustatytą priežiūrą paaiškinant, kad visi siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai (viršijantys tam tikro dydžio ribą) nacionalinėms reguliavimo institucijoms turi teikti tam tikrus statistinius duomenis.
3) Skatinti konkurenciją, reikalaujant, kad trečiosios šalys turėtų prieigą prie tarptautinių tinklų ir galėtų mokėti kainą, nustatytą daugiašaliuose nacionalinių pašto paslaugų teikėjų susitarimuose.
Kitos svarstytos galimybės, kurių buvo atsisakyta, yra šios: didinti kainų, dėl kurių individualiai susitariama, ir (arba) kainų, kurias e. mažmenininkai moka pristatymo paslaugų teikėjui, skaidrumą ir reikalauti, kad reguliavimo institucijoms iš anksto būtų pranešama apie kainų pasikeitimą.

Pasirinkus atskirą reglamentą, galima greitai įgyvendinti tikslines ir tiesiogiai taikomas taisykles bei mažinti susiskaidymą. Suvienodinus taisykles, rinkoje veiklos vykdytojams būtų daugiau teisinio tikrumo. Su teisėkūra nesusijusiomis priemonėmis, pavyzdžiui, 2013 m. Bendrosios siuntinių pristatymo rinkos sukūrimo veiksmų planu[2], ligi šiol neužtikrintos įperkamesnės paslaugos ir nepagerinta teisės aktais nustatyta priežiūra. Kadangi tam tikros rinkos dalys sparčiai kinta ir apie jas turima mažai rinkos žinių, reguliuoti kainų nesiūloma.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Mažmenininkai ir vartotojai pritaria priemonėms, kuriomis mažinamos kainos. Nacionaliniai pašto paslaugų teikėjai nepritaria reguliavimo institucijų intervencijai, nes mano, kad rinkos yra konkurencinės. Greitojo pašto sektorius pageidauja, kad būtų suderintos reguliavimo sistemos, tačiau kritikuoja intensyvesnę reguliavimo institucijų vykdomą priežiūrą. Nacionalinės reguliavimo institucijos pripažįsta, kad dabar neturi rinkos duomenų, bet įspėja, kad reikia vengti naujų *ex ante* įgaliojimų. Europos Parlamentas paragino kurti subalansuotą ir tinkamai nukreiptą priemonę. Valstybės narės nenori kainų reguliavimo.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

[1] Su pakeitimais, padarytas direktyvomis 2002/39/EB ir 2008/6/EB.
[2] COM(2013) 886 *final*.

Kokia tinkamiausios (jeigu tokia yra, jei ne, – pagrindinių galimybių) galimybės nauda?
Turėdamos išsamesnių žinių apie rinkas nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų vykdyti geresnę rinkos priežiūrą, be to, tada jos galėtų stebėti ir rinkos pokyčius. Kainų svetainėje ir nacionalinių reguliavimo institucijų atliktuose tarifų prieinamumo vertinimuose bus ryškiau pateiktos (per) didelės kainos, taigi bus juntamas spaudimas siūlyti pagrįstesnes kainas. Tai bus visų pirma naudinga e. mažmenininkams ir vartotojams. Pristatymo paslaugų teikėjams naudinga bus tai, kad didės tarptautinio pristatymo paslaugų paklausa. Dėl galimybės naudotis daugiašaliais susitarimais pristatymo paslaugų teikėjams bus lengviau patekti į rinką, mažės nacionalinių pašto paslaugų teikėjų sąnaudos.
Kokia pagrindinė tinkamiausios galimybės kaina?
Remiantis ES standartiniu sąnaudų modeliu ir Komisijos patirtimi statistikos srityje, apskaičiuota, kad sąnaudos nebus didesnės kaip 500 000 EUR (221 000 EUR reguliavimo institucijoms, 20 000 EUR nacionaliniams pašto paslaugų teikėjams ir 170 000 EUR kitiems pristatymo paslaugų teikėjams).
Koks poveikis verslui, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), taip pat labai mažoms įmonėms?
Dėl pasiūlymo turėtų sumažėti pristatymo kainos, taigi smulkieji e. mažmenininkai galėtų parduoti daugiau. Mažiau nei 50 darbuotojų turintys pristatymo paslaugų teikėjai, įsisteigę tik vienoje valstybėje narėje, bus atleisti nuo reikalavimo teikti duomenis nacionalinėms reguliavimo institucijoms.
Ar bus daromas didelis poveikis nacionaliniams biudžetams ir administracijoms?
Valstybės narės gali patirti papildomų sąnaudų, jeigu nacionalinės reguliavimo institucijos finansuojamos iš nacionalinio biudžeto ir joms reikės papildomų išteklių.
Ar bus kitokio reikšmingo poveikio?
Ne. ES paslaugas teikti norintys trečiųjų valstybių pristatymo paslaugų teikėjai turėtų laikytis tų pačių taisyklių.
D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus peržiūrėta?
Praėjus dvejiems metams nuo reglamento priėmimo, bus parengta reglamento peržiūros ataskaita, taip pat bus įvertinta pasiekta pažanga įgyvendinant kitas iniciatyvas, kuriomis siekiama sukurti bendrąją siuntinių pristatymo rinką.